

A FRANCIA GRÓFNÉ ÉS AZ ANGOL LORD DRÁMÁJA

Alice de Janzé grófnő bünpörét sebesítette az angol, de nem halál-jobbára arisztokrata bölgyek és urak hallgatták végig. A rendes törvényszék ki publikum előtt eljárást tartott a halálbüntetés tagjából. Alice grófnő, aki mindössze 27 esztendő, sziligran természetű, becses arcú nő, csak a két nagy szemé világít az arcában.

— Ön férjnél volt, — szól hozzát az elnök — két gyermeknek az anyja és mégis képes volt arra, hogy elhagyja a családi tűzhelyet egy angol fiatal ember kedvéért, hogy a férjét elhagyja, azt még értem, de a két gyermeket ...

— Nem tudok szavakat találni — folytatta az elnök — az Ön eljárásnak jellemzésére ... De remélem, minden tisztességes ember megalkothatja a véleményét az Ön eljárásról.

A lord láthatóan megdöbben a szavak hallatára. Nem volt elkészülve arra, hogy egy párisi bíróság elnöke így megőrjíja.

— Nem tudok szavakat találni — folytatta az elnök — az Ön eljárásnak jellemzésére ... De remélem, minden tisztességes ember megalkothatja a véleményét az Ön eljárásról.

— Önként igaz van elnök ur ... én nyomorult teremtes vagyok ...

Ezután elbeszélte, miképpen ismerkedett meg Raymond de Trafford angol lorddal. Egy afrikai gyarmaton találkoztak, ahol az angol lord vadászott, ő pedig férjével és gyermekével időlt ott.

— Nem tudnám pontosan megmondani, — szólta a grófnő csendesen — miképpen történt, de egy napon megfeledkeztem magamról ... Megfeledkeztem kötelességről, férjéről, gyermekeiről, családi tűzhelyről és — mentem, mentem ...

A grófnő Párisba ment az angol lorddal, ahol pár hétig boldogan éltek. De csak pár hétig. A lord egyszer csak családjával kezdett előhozakodni. A családja nem szívesen látja a viszonyt. Az ellen pedig, hogy feleségül vegye a grófnőt, éppenféleggel tiltakoznak.

— Tehát mindennek vége? — kérdezte a grófnő a lordtól.

— Ez a kérdés annak a vonatnak a kocsiában hangzott el, amely a párisi pályaudvarról elindulóban volt a határ felé és amelyben az angol lord kényelmesen helyezt el magát.

— Mindennek — válaszolt igaz angol hidegvérrel a lord, miközben megtönte a pipáját.

— Akkor legalább csókoljon meg, — kérlete a grófnő — csókoljon meg útoljárja.

A lordnak ez ellen nem volt kifogása, miattat ráillesztette ajkát a grófnő ajkára, a grófnő elővette a zsebkönyvét és a lordra sütötte. A golyó meg-

Ha igazi gyors kiszolgálást óhajt pénzének átutalása ügyében, KELL, HOGY CSAK A THE SPIRA INTERNATIONAL EXPRESS COMPÁNIÁHOZ FORDULJON

MERT CSAK EZEN PÉNZINTÉZET SZOLGÁLTATJA KI ÖNT KIVÁNSÁGA SZERINT.

SÜRGÖNYÁTUTALÁS CSAK 50 CENT

MINDEN MAS ÓHÁZAI ÜGYBEN FORDULJON HOZZÁNK BIZALOMMAL, IRJON MEG MA. LEVELEKRE AZONAN ÉS SZÍVESEN VÁLASZOLUNK. CÍMEZZE LEVELEIT IGY:

HENRY SPIRA, President.

THE SPIRA INTERNATIONAL EXPRESS CO.
2207 Ontario Street, Cleveland, Ohio.

HATALMAS HÓVIHAR SZÁGULDOTT ÁT KELETKANADÁN

A héten a Keletet látogatta meg a kanadai tél és Quebec, Montréal, Ottawa, London és környéke egyformán kivette részét a blizzard szeszélyes játékából, amelynek eddig egy emberélet áldozata van. A hatalmas vihar ötvenhatmértnél is több méterrel száguldott végig a Keleten, és a vihar alatt 24 inch hó esett. A vasutvonalakat sokhelyen teljesen eltorlaszolta a hó, amely némely helyen nyolc láb magasságban fedte a földet. ... Hasonló a helyzet Ottawában, bár a vihar mérges és sebessége itt valamivel kisebb volt, viszont annál több hó esett. Montréalban a hávaszat eső váltotta fel, mely később újból havazással változott át.

Nagy károkat okozott a vihar a táviróvezetékben, melyekből nagymennyiségben dőltek ki London és Windsor környékén.

Halifax kapott legkevésbé a viharból, a blizzard egy éjszaka keresztül szeltek a városban és másnap már helyre is állott a rend. Az időjárás ott rendkívül enyhe.

Kossuth Lajos ércszobra New Yorkba érkezett

A New Yorkban felállítandó Kossuth szobor, Horvay János, magyar szobrászművész alkotása, a héten megérkezett New Yorkba. Ez az alkotás egyike a legtekélyesebb Kossuth szobroknak. Főalakja, a magyar szabadság halhatatlan hőse mellett még két alakot, egy öreg magyar gazdát és egy magyar honvédet ábrázol. Talapzatán dombornyomású képek azokból az időkölböl ábrázolnak jeleneteket, amikor Kossuth Amerika közönségének örömrivalgása közepette diadalmasan bevált New Yorkba. A szoboralkotás a New Yorkban megjelenő Amerikai Ma-

gyar Népszava kezdte meg és annak rendezésében fogják megtartani a leleplezési ünnepséget is ez év március 15.-én, a magyar szabadságünnep hetvennyolcadik évfordulóján.

A leleplezési ünnep az óhazai és az amerikai magyar társadalom legelőkelőbb reprezentációi jelennek meg és teljesen lehetetlen, hogy a kanadai magyarság, mely szintén az amerikai kontinensen él, ettől az akciótól távolmaradjon.

Hogy a kanadai magyarságot ki képviselje odalenn, ezt később is eldönthetjük, vagy pedig határozhat ebben a kérdésben az ehénen összeülő Kanadai Magyar Szövetség konvenciója is, de az Amerikai Magyar Népszava szoboralkotása jelentős összeget is igényel, mely összeget kizárólag gyűjtés és adományozás útján lehet előteremteni.

Meg kell állapítanunk, hogy az amerikai magyarság nagyon szépen teljesítette kötelességét, sőt idegen származásúak is adtak nagyobb összegeket a szoboralkotásra, mint például Rothermere lord, a magyar ügy nagy harcosa, ezer dollárt juttatott erre a célra, de a szükséges összegnek eddig még csak a fele jött össze.

Mindezek figyelembevételével hazafias kötelességünk tudatában ezennel gyűjtést indítottunk a kanadai magyarság között és a gyűjtést a Kanadai Magyar Ujság részéről tíz, a Pannonia Társaság részéről ugyanígy tíz dollárral megkezdjük. Felkérjük minden magyar testvérünket, hogy erre a nemes célra akármilyen kis összeggel, de mindenki adakozzzék. Az adományokat szerkesztőségünk címére kéjük s azokat annak idején személyesen fogjuk átadni New Yorkban a szoboralkotásnak a kanadai magyarság hozzájárulásaképpen.

Ne feledjük el, hogy országunk mai helyzetében, amidőn a felszabadulás hajnala a gyász szomorú évei után derengeni kezd felettünk, százsoros kötelességünk, hogy idegenben élve mindent elkövessünk a szent magyar igazság propagálására.

A Kossuth szobor bevonulásával a magyar szabadságszeretet fogja szétárasztani sugarait az amerikai nép szívében. Ezennel felkérjük tehát az egyházakat, egyesületeket, telepeket és magánosokat a gyűjtés megkezdésére, illetőleg az adakozásra.

Az adományokat hirlapilag nyugtázzuk.

Winnipeg, Man. 1928. február 1.
A KANADAI MAGYAR UJSÁG
SZERKESZTŐSÉGE

PENGÖJET, DOLLARJAT KÖLDJE A "PANNONIA" ÚTJÁN
786 1/2 Main St. WINNIPEG, MAN.
ZOCH SAMUEL EVANGÉLIKUS POSPÓK MEGHALT

Pozsonyból jelentik: Zoch Sámuel, evangélikus püspök, csehszlóvak nemzetgyűlési képviselő a possonyi egyetemi kórházban elhunyt. Zoch püspök neve élken benne él a magyar köztudatban. Ő volt az, aki annakidején Rothermere lordhoz szenvedélyes hangon több nyilatkozat intézett és cáfolni igyekezett Rothermere lord állításait és bizonyításait. A lord igen erőlyes hangon válaszolt ezekre a levelekre. A Zoch—Rothermere levélváltás annakidején az egész világsajtót foglalkoztatta.

Keletkanadában

a leleplezési ünnepségek és leleplezési munkáinak összehangolására

LOUIS SZABO

Bármilyen üzletbe-behozott árukat fordulóban hoztam:

BOX 24 515 SOUTH ST. W. Land, Ont.
A CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS magyar megbízottja

SÁNDOR (ijedten az ajtó felé mutat): Csss ... teee ...

JULI (lefolyott sirással): Hát mér akarsz olyan asszonyt vinni a házba, aki gyűlöli, mér akard eleven pokollá tenni az életedet ... mér akard cifra rongyokkal teleaggatni az én síró nyomorúságotam, amikor a jó Istenhez is a te pusztulásodér imádkozok ... mér ...

SÁNDOR (magánkívül átkapja a lányt): Mer szeretlek ... mer kívánlak ...

(Dulakodnak.)
JULI: Engeggy ... engeggy ... ne bánás! ... (Sikolt.) Sándor! ... (Elnök.) Pff ... olyan a szád, mintha hernyó másszna ... (Utálkodva törülközik.)

SÁNDOR (megdöbben, sötét haraggal megáll. Lefojtva): Milyen a szám? (Közelít.) Te, Juli! Igaz, hogy azzal a gyűtmént hűségigényrel a patak partján bókölözni láttalak? ... Oszd föllem, Berecz Sándortól, utálkodod?!

(Eléje toppan.) Nem félsz?! (A kert végén, a hegyszoldan felső részén a klarinét: „Megyen a nyáj, megyen a nyáj ...”) (JULI: Nem félek, Sándor ...) Ujj meg, itt vagyok ... Mit ér most mán az én életem ... (A hegy felé fordul.) Hogy sir ... több panaszokod ... (Rákönyököl a sóványra.)

SÁNDOR (nagy belső viharással): Te, Juli ... én ugy látom, azér nem köllök neked, mer ... te ... te (szíhál) te, csakugyan azt a juhász ... azt a juhászt szeretod ...

JULI (magában): Elment ... megharagudott ... többet viszsza se gyün ...

SÁNDOR (elszántan közelít): ... Te azt a juhászt szereted! (Megrázza a lányt) Felejl! ... Felejl! ...

JULI (nyugodtan, mely megvetéssel): Ha láttad volna magadat, mikor az a juhász eldobta a baltát, oszt csupasz kezekkel állt éléd (önfeledten) ... de szép vót ... (gyüülötten) te meg nem állottát rárontani késsel!

SÁNDOR (durván kitesztítja Julit az udvar középre): Megfojtalak! ...

JULI (líheg): Fojs meg! ... Fegyvertelen emberek, meg jányok közt leginy vagy, azt látom! ... (Elébe áll, tetőtől talpig végigméri.) Te, gyáva! ... Te rongy! ...

SÁNDOR (melléhez kap hőrög, rázza magán a ruhát) Én gyáva?! ... én rongy?! ... Én gem egy zsellér fog virtusra kintani?! ... Egy zsellér fog csufú tá tenni a világ előtt, hogy elűti a kezemről a Fáblián Julit?! (Vad, szinte állatias hörögés szökad föl a tüdejéből, a csizmaszárhoz kap, s a következő pillanatban a feje fölött megvillan a kés.) Ordít.) En-gem?! ...

JULI (szívéhez kap): Mit tettem?! ...

SÁNDOR (a hegy felé mutat) Hallod? ... Hallod?! ... (A klarinét folyton szól.)

JULI (tördeli a kezét) Szent Szűs Anyám, mit tettem?! ...

SÁNDOR: Imádkoz! ... Imádkoz! ... (Indul a hegy felé.)

JULI (elébe áll): Sándor, maraggy! ... Sándor, hová mégy? ... Sándor, tedd el azt a kését! ...

Sándor (a hegyre mutat): Hallgasd ... csak hallgasd! ... Ugy hallgasd, hogy ha valaki

fölordít a hegyen, az ő bucsuja lesz! (Féltreőlki a lányt, a sóvénykapun át, a hegy felé elrohan.)

14. JELENET.
(Juli.)
(A klarinét szól.)

JULI (Sándor után veti magát): Sándor ... Sándor! ... maraggy! ... maraggy ... (Tördeli a kezét.) ... Te remélt istenem, megöli ... megöli ... Én vagyok az oka, én vagyok a gyilkosa ... (Sikolt.) Sándor! Sándor! ... (Bámul utána a sóvénykapun át.) ... Mán átugorha a patakot ... meg föl a hegyen ... fut ... fut ... az erdőbe ért ... eltűnt ... (Összekeporodik, zokog.) ... megöli ... megöli ... (Feláll, a kerítéshez támaszkodik, szájára szorítja a kezét és belső zokogással figyel.) ... Még szól a sip ... még nem ért oda ... tán meggondolta magát, tán meg visszatér ... (Vívódik, rázza a rémület.) Szent Szűs Anyám, segics ... feketelovos kocsival átomtam az iocaka, feliherühás jány vót kötözve utána, a kocsierekbe egy halott ember fekiitt, amerre mentek, meghajoltak a fak ... ájj elébe, fogd meg a kezét! ... Még szól a sip ... még nem ért oda ... (keresztet vet) Miatyánk Uristen, ki vagy a mennyekben ... és bocsd meg a mi vétkeinket ne vigy minket a kísértésbe ... (A klarinét hirtelen elhallgat, megszakad a nóta és a hegyen dühösen felugatnak a kutyák.)

JULI (a fejéhez kap): Elhall-

gatott ... odaért ... ugatnak a kutyák ... (Csönd.)
(A hegyen valaki fölordít)
JULI (eszéltősen, éles sikoltással rohan a ház felé.) Megölte ... Megölte-e-e ... (Összeesik a külsőb előtt, vonaglik, zokog.)
(Az ablak kivilágított függönyén egy kézfogás árnyképe jelenik meg, mint mikor a sikerült alku után összeparoláznak)

15. JELENET.
(Juli, Berecz és Fáblián.)
(Fáblián és Berecz megjelennek az ajtóban. Szemmel lát hatólag igen megelégedettek, jókedvűek.)
FABLIÁN: Mintha sikótot vóna valaki ...
BEREZ (nevetve): He-he-he ... Bizonyosan csiklandós a menyem. (Kidugja a fejét az ajtón, keveskedve kiszól): Gyerekek, begyűhettek máán ...
JULI (vonaglik a külsőb előtt megtörve): Megölte ... megölte ...
(A két öreg egyszerre rémülten kiugrik az ajtón.)
BEREZ, FABLIÁN: Mi az? ... Mi történt? ...
JULI (zokog): Megölte ... megölte ...
FABLIÁN (felrántja a földről): Beszéjl! ...
JULI (zokog): Jajjjajjjaj ... Jajjjajjjaj ...
BEREZ (körüljár az udvaron, visszajön, megragadja Julit): Hol a fiam?! ...
JULI (mutat a hegy felé): Elment ... elfutott ...
BEREZ, FABLIÁN: Hova? ...
JULI (zokog): A hegyre ... szól a sip ... az én lelkemen szárad ...

FABIÁNNÉ (összeesapja a kezét): Tuttam én, hogy az a kódis juhász ...
BEREZ (rémülten): Hol a fiam?! (Megrázza Julit.) Mond meg, hol a fiam?
JULI (zokog): Megölte ...
BEREZ: Ki ölte meg?! ... hol ölte meg?! ...
JULI: Az csizmája mellől kirántotta a kését ... elfutott ... a hegyre ... szolt a sip ... (Zokog.) Megölte ... megölte ...
FABIÁNNÉ (nekiesik az ajtóhoz): Irgalmas Isten az égbe ... mán értem ... (Bereczhez) Jaj, mennyen kigyelmed gyorsan utána, verje szét a fejét annak a nyíves juhásznak, mer még kárt tesz benne, én ismerem ... mán kétszer járta meg Vácot ...
BEREZ (ijedten): A Ferkó?
FABIÁNNÉ (az ereszljáról lekappa a fejszét, Berecz kezébe nyomja): Gyorsan ... gyorsan! ...
JULI (zokog): Én vagyok a gyilkosa a.a.a ...
BEREZ (megrántja a nadrágját, nagy, nehéz lépésekkel indul a kert felé): Megyek, tán még nem késő ... (Amint megy az udvar közepén hirtelen megtorpan, hallgatózik.)
(A kert felől lépések zaja)
BEREZ (lefolytva): Valaki gyün ...
(Csönd.)
JULI (felkapja a fejét, a sóvényhez rohan): Valaki gyün ...
(Csönd.)
FABIÁNNÉ (az ámbitus végére szalad): Valaki gyün ...
(Csönd.)

16. JELENET.
Az előbbieket, Sándor.

SÁNDOR (megjelenik a kert ajtajában s egyedre nem látal belőle mást, csak egy tántorgó alak sötét körvonalait)
JULI ... csupa vér ...
FABIÁNNÉ: ... Csupa vér ...
BEREZ (hörög, mély hanggal): ... Csupa vér ...
SÁNDOR (tántorgva, bokázva, hörögve az előtérbe jön, s mikor a konyhaajtóból kiszűrődő fényásvra ér, teljes borzalmasságával látszik homlokán a sebe. Egyszer-készer meginog, látszik rajta, hogy szólni akar, majd megrogynak a térdei és nehéz dübörgéssel összesik, elterül.)
BEREZ (felordít, sirva a fiára borul): Sa-a-aán ... door ... (Hangtalan férfisirással zokog) (Fáblián az ámbituson hideg-lősen hánnya magára a keresztek, Juli a kerítés mellett ősz szelkulozt kezekkel bámul az égre. Kínos, hosszú csönd, amelyben csak a férfi lefojtott zokogása zuhog.)

17. JELENET.
Az előbbieket, Öregapó.

ÖREGAPÓ (az ucca felől részezen támoanyag haza. Már messziről hallatszik, hogy da-lol) Megyen a nyáj, megyen a nyáj ... Köröskörül a hegyláaián ... (Tántorgva a kispuhoz ér.) (Villám clikzik az éjszakába, halkán megmordul az ég s a közeledő vihar szele felvinnog a fákon.)
ÖREGAPÓ (feltartja az ujját, félhangosan motyog): Montam én, hogy vihar lesz, montam én